

- безпека здоров'я (захворюваність, смертність та можливість доступу до медичної допомоги);
- екологічна безпека (екологічні загрози представлені поєднанням як локальних, так і глобальних екосистем);
- приватна безпека (захист людини від фізичного насильства будь якого виду);
- безпека громади (сім'я, громада, організація, расові чи етнічні групи);
- політична безпека (можливість жити в суспільстві, в якому поважаються основні права) [5].

Отже, суспільна безпека та соціальна безпека, являються видами національної безпеки, проте мають різний предмет суспільна безпека направлена на, власне суспільні відносини, до сфери соціальної ж відносяться фактори соціальних вимог до життя суспільства.

Список бібліографічних посилань

1. Афоніна О. Соціальна безпека: проблеми становлення соціального партнерства в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2011. № 4. С. 241–249.
2. Возжеников А. В. Национальная безопасность: теория, политика, стратегия. М. : Модуль, 2000. 243 с.
3. Корнієвський О. Концепт суспільної безпеки: сучасний науково-експертний дискурс. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2009. Вип. 21. С. 104–105.
4. Ніколаєв Є. Б. Проблематика соціальної безпеки у контексті навчального курсу «Соціально-економічна безпека». *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. 2011. Вип. 17. С. 399–404.
5. Human Development Report 1994. Chapter 2: New dimensions of human security. URL: <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr1994/chapters/> (дата звернення: 11.03.2019).

Одержано 14.03.2019

УДК 341.24

Оксана Анатоліївна ФЕДОРЕНКО,

молодший науковий співробітник
наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції
Національної академії внутрішніх справ (м. Київ)

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО З ПРОТИДІЇ ТЕРОРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗЛОЧИНУ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Тероризм є найнебезпечнішим злочином проти громадської безпеки та громадського порядку, який швидкими темпами активізується і набуває не лише внутрішньо-державного характеру, злочини якого були підсудні відповідно до законодавства тієї країни, в межах якої вони відбувалися, а й набуває міжнародного характеру, тобто такий, що стосується двох або більше держав, порушує міжнародний правопорядок. Віддзеркалюючи у своїй основі кризові процеси суспільного розвитку, дане явище акумулює руйнівну енергію окремих соціальних груп, спрямовану на усунення за допомогою доступних силових механізмів наростаючого розриву у рівні та якості життя людей різних держав і регіонів світу. Масовість і географічна поширеність терористичних проявів, висуває перед міжнародним співтовариством гостру необхідність без вагань приймати рішення що стосуються протидії з цим явищем.

Боротьба з тероризмом є складним та багатоаспектним завданням. В умовах глобалізації міжнародних відносин боротьба з тероризмом тільки в національних рамках виявляється малоефективною. Перед загрозою зростання масштабів тероризму, та застосування різносторонніх небезпечних засобів і методів, до яких вдаються терористи, особливого значення набувають об'єднані зусилля держав на парламентському, урядовому та суспільному рівнях.

Згідно рейтингу, складеним експертами щодо стану глобального тероризму у 2018 році (The Global Terrorism Index 2018) які були оприлюднені лондонським Інститутом економіки та миру, Україна посідає 21-шу сходинку із показником 6,048 за 10-бальною шкалою, що класифікується як «висока» терористична небезпека серед 163 країн світу за рівнем впливу тероризму.

Україна увійшла до групи країн із «високим» рівнем впливу тероризму разом з такими державами, як: Сомалі, Індія, Туреччина, Лівія, Єгипет, Судан та інші.

Водночас порівняно із попереднім роком держава покращила свої позиції (знизилася у рейтингу небезпеки на чотири сходинки). Серед головних тенденцій глобального індексу тероризму за 2018 рік експерти відзначають зменшення майже на третину – на 27 % [1].

Високі показники тероризму роблять важливим питанням для України щодо посилення взаємодії з іншими країнами з питань протидії тероризму, налагодження обміну інформацією між уповноваженими органами як на міжнародному, так і на національному рівнях. Показником роботи є проведення засідання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй 12 грудня 2016 року, на якому було прийнято резолюцію № 2322 (одним з авторів є Україна), яка закликає держави до укріплення та розширення міждержавної взаємодії та взаємодопомоги у сфері боротьби з тероризмом, обміну інформацією щодо терористичних організацій та бойовиків-терористів, включаючи їх біометричні та біографічні дані. У документі також зазначається важливість співробітництва між судовими та правоохоронними органами щодо розслідування злочинів, пов'язаних з тероризмом.

Кампанія по боротьбі з тероризмом, що розгорнулася у світовому масштабі, знайшла своє відображення у низці міжнародних угод, у яких дається юридичне визначення деяких видів тероризму і передбачаються заходи боротьби з ними. Прикладом тривалої співпраці з питань протидії тероризму є взаємодія США з країнами Європейського Союзу (передусім Францією, Німеччиною та Великою Британією), яка розширюється з 2001 року, коли адміністрація президента США підписала ключову угоду з поліцейською службою ЄС (Європол). Угода надала можливість здійснювати обмін стратегічною та технічною інформацією з питань протидії тероризму. У 2002 році додаткова угода між Європолом та компетентними органами США дозволила обмінюватись персональними даними підозрюваних осіб. З того часу взаємодія ЄС та США розширюється та охоплює також питання протидії фінансуванню тероризму, нелегальній міграції, іноземним бойовикам-терористам. В лютому 2015 року відповідні служби США підписали дві нових угоди з Європолом – це забезпечило платформу для обміну інформацією щодо осіб, які забезпечують вербування та переправлення іноземних бойовиків, а також джерел їх фінансування [2].

Одним з дієвих засобів боротьби з міжнародним тероризмом є сучасне міжнародне право, що відповідно до вимог Статуту ООН покликане забезпечити безпеку життєдіяльності міжнародного співтовариства. На проведенні круглого столу 26 травня 2004 року « Політика НАТО у боротьбі з тероризмом», організований Громадською лігою «Україна – НАТО» та Євроатлантичним інформаційним Фондом за участю Міжнародної гідрографічної організації «Міжнародна антитерористична єдність». Експерти визнали як одну з провідних політику НАТО в боротьбі із сучасним тероризмом, основні напрями якої були започатковані на Паризькому саміті в листопаді 2002 року [3].

У ЄС вжито низку заходів, спрямованих, у першу чергу, на підвищення ефективності взаємодії та обміну інформацією між національними спеціальними та поліцейськими службами, а також посилення прикордонного контролю. У 2016 році на основі інформації Антитерористичної групи (м. Гаага) створено єдину базу даних, до якої в режимі реального часу мають доступ понад 20 європейських спецслужб.

Нині багато міжнародних організацій приділяють свою увагу вирішенню глобальної проблеми протидії тероризму. В їх документах боротьба з тероризмом найчастіше носить більш декларативний характер, оскільки не завжди вказуються конкретні кроки як протистояти цій загрозі. Проте вже великим досягненням є визнання з боку багатьох держав важливості багатостороннього співробітництва у протидії міжнародному тероризму. Сторони надають допомогу один одному з метою збільшення своїх можливостей щодо попередження терористичних злочинів, у тому числі шляхом обміну інформацією та найкращою практикою, а також шляхом підготовки кадрів та інших спільних заходів превентивного характеру.

Список бібліографічних посилань

1. Польовик С. Глобальний індекс миру 2018 // Борисфен Інтел : сайт. URL: http://bintel.com.ua/uk/article/06_15_gpi/ (дата звернення: 23.02.2019).
2. Іноземний досвід протидії тероризму: висновки для України. Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень : сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2446/> (дата звернення: 23.02.2019).
3. Політика НАТО в боротьбі з тероризмом // Інтернет-холдинг Олега Соскіна : сайт. URL: <http://soskin.info/news/767.html> (дата звернення: 23.02.2019).

Одержано 26.02.2019